

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

60. An metus, & vis excuset Confessarium à pœnis contra solicitantes? Et
an talis Confessarius, qui metu deliquit, debeat abiurare? Et deducitur,
quod qui metu peccat pœnam extraordinariam non ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

denunciandos esse statuit, sed Confessarius consentiens sollicitationi, commiscet eum penitente illicitos, & inhonestos sermones; ergo denunciandus erit. Ita Fagundez, & ante illum ego ipse in 1. part. tract. 4. resolut. 1. sed ibi observavi multos Doctores etiam in terminis Bullæ Gregorianæ circa præsentem quæstionem negativam sententiam docere.

Quæ hic est
sup. Ref. 56.

RESOL. LIX.

An si Confessarius consentiat in sollicitatione metus causa, sit denunciandus, & ab Inquisitoribus puniendus? Ex p. 4. tr. 5. Ref. 15.

Pro confesso
in hac Ref.
in ref. seq.

AD hoc dubium ita respondet Ioan. Sancius in selectis disp. 11. num. 30. Si vocatus Confessarius ad ægrotantis feminæ confessionem ab ipsa sollicitaretur, minas superaddente se exclamaturam vim sibi ab illo inferri, nisi consentiat, sicque ipse ob vitandam infamiam actui impudico consentiat, non erit locus constitutioni Pontificiæ. Ita ille, qui citat Acugnæ & Grassium, quibus ego addo Peyrinum de privileg. Minim. tom. 2. constit. 4. Gregor. XV. §. 3. num. 9.

2. Verum si talis Confessarius denunciaretur, Antonius Soufa in aphorism. Inquis. lib. 1. cap. 3. 4. num. 28. & in opuscul. de Confess. sollicit. tract. 1. cap. 17. num. 8. & seq. putat puniendum esse ab Inquisitoribus arbitratia & extraordinaria pœna, sine tamen abjuratone; sed novissime Freitas tract. de Confess. sollicit. quest. 11. numero 36. docet dictum Confessarium non esse denunciandum, neque posse illum Inquisitores pœna arbitratia punire.

RESOL. LX.

An metus, & vis excusent Confessarium à penis contra sollicitantes?

Et an talis Confessarius, qui metu deliquit, debeat abjurare?

Et deductur, quod qui metu peccat, pœnam extraordinariam non effugit. Ex p. 10. tr. 14. & Misc. 4. Ref. 42. aliàs 40.

Pro confesso
in hac Ref.
in ref. præ-
terita.

POnit casum Carena par. 2. tit. 6. §. 19. n. 94. de Confessario, qui vocatus à femina pro ejus Confessionibus audientis ab ea sollicitatur ad turpia, quæ etiam minas superaddit, se exclamaturam vim sibi inferri, nisi consentiat, ob quæ, postulanti feminæ consentit. Et dictus Carena putat in tali casu Confessarium incurtere pœnas Bullarum, & esse Inquisitoribus denunciandum; quia, ait ipse, inhonesta perficit cum femina occasione Confessionis, & in Bulla nostra Gregoriana comprehenditur habens tractatus, & sermones inhonestos cum feminis in Confessione Sacramentali, vel occasione ejusdem. Nec ex capite metus potest se tueri iste Confessarius, quia iste metus est levis, uti etiam dixit Peyrinus de privileg. Minimor. tom. 2. ad Constitutionem Gregorij XV. vers. quarum, §. 3. num. 9. Et iste levi isto timore correptus, & ut in constantem virum cadere metus dicatur, debet probabiliter timeri, ut notant Doctores in leg. mecum, l. 2. ff. quod metus causa, unâ cum aliis allegatis per Sanchez de Matrim. lib. 4. disput. 1. numero 15. Hucusque Carena.

2. Sed audiamus Escobar à Corro de Confess. sollicit. part. 1. tit. quest. 2. §. 2. num. 3. ubi sic ait: Amplia octavo, dum Confessarius vi, aut metu commotus feminam minantem turpiter violet in Sacramentali

actu, aut cum ea habeat inhonestos actus, nam debet puniri; & coram Inquisitoribus denunciari ex novo Gregorij Decreto, quamvis mitiori pœna, quam minueret debet vis, & metus, sicut & culpam per Text. in cap. Sacris, §. ibi. Licet metus attenuet culpam, qui tamen eam non prorsus excludit. Dixi in Sacramentali actu; quia si ab initio femina aperiat animum non confitendi, & ita provocet Confessarium, ut dicat, quod si non consentiat, vociferaturam vim sibi à Confessario illatam, & Confessarius suæ infamiz vitanda causa consentiat, puniri non debet per Inquisitores, nec extraordinaria pœna, quia deficit Sacramentum, & ejus injuria nec ex parte Confessarii simulatur, nec adest ratio, qua pœnis subijciatur. Ita ille.

3. Verum novissime absolute docet Joseph de Januario, de Cas. reserv. resolut. 58. per totam, supradictum Confessarium non esse denunciandum, neque incurtere in pœnas constitutionis Gregorianæ. Nec obstat, ait, quod in contrarium adducit Carena, quod hic Confessarius inhonesta perficit cum femina occasione Confessionis; & in Bulla nostra Gregoriana comprehenditur habens tractatus, & sermones inhonestos cum feminis in Confessione Sacramentali, vel occasione ejusdem. Respondeo, quod occasio Confessionis est arrepta à femina ad perficiendam inhonesta cum Confessario, & Confessarius in ordine ad hanc arreptionem, se habet merè passivè, cum ipse accesserit animo audiendi peccata illius feminæ tantum. Et sic non Confessarius occasione Confessionis, tractatus, vel sermones inhonestos habuit, sed feminæ cum ergo Bulla Gregoriana loquatur de Confessariis habentibus tractatus inhonestos occasione Confessionis, non verò de feminis, consequenter nec hæc, nec illi sunt denunciandi, &c. Tantò magis, quia ratione metus Constitutio Gregoriana non obligat.

4. Dices Secundo ex eodem Carena loc. cit. n. 96. & 97. Quod talis metus est levis, quia non debet in eo casu damnum aliquod probabile timere Confessarius ex acclamatione illius feminæ, sed Dum præcoulis, habere & peccatum non committeret, sed posito quod peccet, non est denunciandus, ut dixi. Dices Tertio, etiam si Confessarius sit sollicitatus à Penitente, & consentit, est denunciandus: ergo etiam in casu nostro. Respondeo transeat Antecedens, cum probabile sit quod non sit denunciandus, ut probant Doctores in responsione hujus resolutionis citati, & negatur Consequentia, quia metus facit cessare obligationem legis positivæ ut dixi. Et cum in casu nostro metus sit, non verò in simpliciter consentiente, idè in casu nostro non est denunciandus Confessarius sollicitatus: est tamen denunciandus simpliciter consentiens. Dicam tamen unum; nam durum nimis mihi videtur dicere, quod Penitens, quæ simpliciter est auctrix, & inventrix hujus mali, ipsa deinde teneatur accusare Confessarium ab ipsa vi inductum ad tantum scelus, & deinde Confessarius coactus ad malum sit puniendus, & inducens sit impunita, accusatrix, testis præcipua. Quia Iustitia hoc possit procedere ignoro. Et hæc omnia docet Januarius, ubi supra; cui adde Patrem Leandrum, de Sacram. tract. 5. diff. 13. quest. 23. in fine ex pia intentione DD. Inquisitorum.

5. Vnde ego in hac difficultate media via incedo, nempe ut talis Confessarius puniatur ab Inquisitoribus arbitratia & extraordinaria pœna; quia qui metu peccat, pœnam extraordinariam non effugit. Probat Text. in cap. Sacris, de vis quæ vi in illis verbis: Licet metus attenuet culpam, non tamen eam prorsus excusat. & in leg. Servos, Cod. ad leg. Juliam, de vi publ. Baldo, & Salicet. ibidem post numer. 3. Tiraquellus de pœnis temp. caus. 36. num. 1. & seqq. Covarruvias in 4. Decret. part. 2. capit. 3. §. 4. num. 7. Clar. in præf. §. 5. n. 1.

nal. quæst. 60. vers. Solet dubitari. Iacob. de Graff. in suis decis. lib. 2. cap. 64. n. 11. vers. Sed an excusetur à pena homicidij. Fatimicus de pœnit. temp. 9. 97. casu 1. n. 23. sed Confessarius in hoc casu metu delinquit, ut supponitur: ergo &c. Vnde puto talem Confessarium non debere abjurare. Et hæc omnia mecum docet Antonius Soula, *Opus de Confess. sollicit. tract. 1. cap. 17. num. 9. & 10.* Quare, nec sequor sententiam Carenæ, nec Ianuarij, sed mediam; quam olim docui in loco citato à Ianuario, & Leandro.

RESOL. LXI.

An si pœnitens sollicitetur ad fornicandum, & Confessarius renuat, contentus tamen osculis, vel tactibus, sit denunciandus?

Et quid de alijs similibus, v.g. si femina provocat Confessarium ad sodomitum, ipse vero ad naturalem congressum incitaret, vel si femina sollicitaret ad fornicandum, ipse autem ad molliem, vel è contra?

Et an si femina Confessarium sollicitasset, postea vero dolore tacta pœniteat, ut absolutionem petat, Confessarius tamen sollicitet illam, an in tali casu Confessarius sit denunciandus? Ex p. 4. tr. 5. Ref. 13.

§. 1. **N**egative responder doctus Castrus Palaus *tract. 4. disp. 9. punct. 5. num. 4.* quia quando Confessarius requirit congressum volens se tactibus tantum delectari, non censetur sollicitare ad malum, sed sollicitationi facta à femina consentire, femina enim inducens ad congressum, tacite & in virtute inducit ad oscula, & tactus, utpote pravia ad illum, eaque de causa manifestato congressu in confessione nulla est obligatio confitendi tactus & oscula: ergo Confessarius suadens solum tactus, renuens ulterius prosequi, non persuadet feminam ad congressum sollicitantem aliquid malum, ad quod ipsa non induxerit, imò si bene perpendatur, solum persuadet feminam ut contenta sit sollicitatione ad tactus & oscula, neque ultra velit procedere. Hæc omnia Castrus.

2. Sed contrariam sententiam docuit Ioan. Sancius in *selectis disp. 11. num. 28.* ubi sic asserit: Si femina ad actum naturalem Veneris instiget, Confessarius tamen illum renuat, intendens solum tactibus se oblectare, & ad eos solos provocet, tunc denunciandus erit Confessarius, cum tam à copula, quam ab osculis, & tactibus avertere posset feminam. Sic ille, qui multas rationes adducit pro hac firmanda opinione. Certum est etiam in utraque sententia, quòd si femina provocaret, v.g. Confessarium ad sodomitum, ipse vero ad naturalem congressum incitaret, vel si femina sollicitaret ad fornicationem, ipse autem ad molliem, vel è contra, certum quidem est Confessarium in tali casu fore denunciandum, quia sollicitavit feminam ad malum, ad quod non fuit ab illa inductum.

3. Notandum est etiam hic obiter quòd si femina Confessarium sollicitasset, postea vero dolore tacta pœniteat, ut absolutionem petat, Confessarius tamen sollicitet, erit utique in tali casu Confessarius denunciandus, quia postquam femina cessavit à sollicitatione, in illo statu est constituta ac si nunquam sollicitasset: ergo tunc sollicitatio facta à Confessario non potest dici continuatio femineæ sollicitationis, sed nova sollicitatio ex parte ipsius Confessarij.

RESOL. LXII.

An quando Confessarius, & femina ad invicem sollicitant, sit in tali casu Confessarius denunciandus? Ex p. 4. tr. 5. Refol. 14.

§. 1. **R**esponder Sancius in *selectis disp. 11. num. 26.* Acugna de *Confess. sollicit. quæst. 11. num. 1.* Castrus Palaus *tract. 4. disp. 9. punct. 5. num. 4.* Peyrinus in *privileg. Minim. tom. 2. confit. 4. Gregor. XV. §. 3. numero 10.* & alij; quòd si ad invicem fiat sollicitatio, à femina primò, à Confessario deinde, ita ut mutuo se pelliciant, non fore denunciandum Confessarium, quia illa non est provocatio ex parte Confessarij, sed in provocationem factam consentire, & illam continuare.

2. Sed hodie hoc non procedit stante Bulla Gregor. XV. & in terminis aliarum constitutionum, quando Confessarius, & pœnitens simul ad invicem se sollicitant, nam in tali casu dicendum est Confessione contra Bullas delinquere, & ita docet Soula in *aphorism. Inquis. lib. 1. cap. 34. num. 11.* & Freitas in *editione novissima de Confess. sollicit. quæst. 11. num. 35.* qui citat Soulam in alio loco, nempe in *opusc. de Confess. sollicit. tract. 1. cap. 6. num. 9.* ubi sic ait: Si Confessarius, & pœnitens simul & ad invicem, sese provocent, dicendum est Confessione in decretum delinquere; & ratio est, quia Confessarius in simili eventu fuit verè sollicitator, animùmque impudicum actum exteriori patefecit, nec ut faceret provocatus fuit ab incontinente femina, cum non ideo sollicitavit, quia sollicitatus fuerit, atque adeò sollicitatio femineæ per accidens se habuit ad sollicitationem Confessarij, ex quo sequitur nullo modo excusari posse Confessarium, qui postquam feminam provocavit, novit se ab illa sollicitandum fore, quia hoc etiam per accidens est. Ita Soula, & ego.

RESOL. LXIII.

An Confessarius incadat in Bullas Pontificias, si sollicitet feminam in alijs Sacramentis Baptismi, Matrimonij, &c. Ex p. 4. tr. 5. Ref. 16.

§. 1. **R**espondeo negative cum Lezana in *summa quæst. Regular. cap. 19. num. 34.* Sanctio in *selectis disp. 11. num. 42.* Acugna *quæst. 16. num. 6.* & ibi Freitas *num. 10.* Castr. Palao *tract. 4. disp. 9. punct. 1. num. 4.* Sanctarello de *hæres. disp. 46. dub. unic. num. 5.* Peregrino in *constitut. Cleric. Regular. part. 1. cap. 5. lit. M.* Martino Bonacina in *pract. var. disp. 6. punct. 3. num. 7.* Laurentio de Peyrinis in *privileg. Minim. tom. 2. confit. 4. Gregor. XV. §. 5. num. 17.* & alijs, nam in omnibus constitutionibus Pontificum fit mentio tantum de Sacramento Pœnitentiæ. Deinde rarissimè occurrat, ut in alijs Sacramentis Confessarius sollicitet feminas, quod faciliùs accipit in Sacramento Pœnitentiæ, & ideo Pontifices in suis Bullis intenderunt obviare abusibus, qui in dicto Sacramento Pœnitentiæ frequentius, & commodius fieri possunt, cum in illo femineæ suæ peccata carnalia manifestant, & inclinationem ad ea, unde faciliè potest Confessarius firmere occasionem sollicitandi pœnitentes ad turpia, quod, ut dictum est, non accidit in administratione aliorum Sacramentorum, & ita hanc sententiam docet iterum Freitas ubi *suprà* in *editione novissima n. 11.* & seq. reprobans Mouram *opusc. 1. de incantat. sect. 3. cap. 3. num. 17.*